

Ómagyar Mária- Siralom

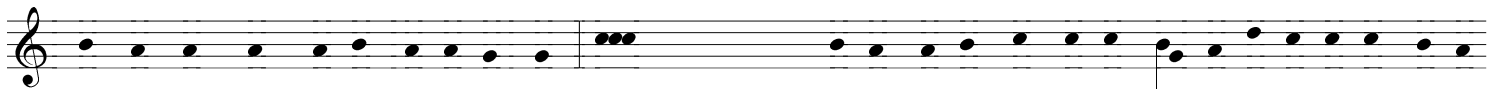
Ómagyar Mária siralom: Magyar nyelvű irodalmunk második jelentős emléke. Ez az első fennmaradt magyar vers, melyet egy észak olaszországi városban tanuló magyar dominikánus szerzetes írta-fordította Geoffroi de Bretenil latin himnusza nyomán. A magyar verset 1922-ben fedezték fel. A vers a leuveni kódex 134. Lapján található. A vers szövegének nagyobb része szabad szemmel alig olvasható, mert a pergamenről mint érthetetlen nyelvű írást valamikor kidörzsölték. A vers magyar költője jól megérezte, hogy a latin sorok két ritmikai egységre oszlanak, s végig kétütemű sorfajban írta meg a maga költeményét. A magyar hangsúlyos ütemben a hangsúlytalan szótagok száma ekkor még kötetlen volt, s ez változatosabb sorok létrehozását tette lehetővé. Legelső versünkben már fejlett rímek találhatók. A versben Mária E/1-ben szólal meg. A legnagyobb szenvedést átélő asszony tehetetlen kétségbeesésben vergődik. Hol önmaga nyomorult állapotát zokogja el, hogy pedig fiát szólítja meg anyai becérzetéssel, illetve a halált kérleli, majd pedig Jézus kínzóihoz könyörög kegyelemért. A vers befejezésében feltör a tébolyult anyai sikoly: ha már nem mentheti meg egyetlen fiát, legalább osztozni akar vele a halálban.



Valék siralmat nem- tu- dó, most si- ra- lom-tól senyvedek, bú-val a-szok, e-pe-dek. Vá- laszt vi-lá-gom-tól,



zsi-dó fi-acs-kám-tól, é-des ö- rö- memtől. Ó, én é-des u-racs-kám, e-gyet-len-egy fi-acs-kám! Sí-ró a-nyád



te-kint-sed, nagy bú-já- ból ki-von-jad. Szemem könnyel á- rad, én keb-lem bú-val fá- rad, te véred hul-lá-sa:



én keb-lem a- lé- lá- sa. Vi-lág vi- lá- ga, virágnak vi-rá- ga! Ke-se-rű-en kín-za-tol, vas sze-gek-kel ve-re-tel.



Jaj né- kem, én fi- am, édesebb, mint méz: szégyenül szép-sé- ged vé- red hull, mint víz.



Ó, i- gaz Simeonnak bizony szava é- re: én érzem a bú-tört, mit egy- kor i- gé- re. Végy ha-lál en-ge-met,



e- gyet-le- nem él- jen, ma-rad- jon én u- ram, kit vi- lág fél- jen! Kegyelmezzetek fi-am-nak,



ne légy ke-gye-lem ma-gad-nak, avagy halál kín- já- val a- nyát é-des fi- á- val e- gye-tem-ben öl- jé- tek!

Eredeti írásmód:	Mai átírás:	Mai magyar nyelven (Molnár Ferenc értelmezése)
Volek Syrolm thudothlon Syrolmol Sepedyk. buol ozuk epedek	Volék sirolm tudotlon. Sirolmol sepedik, Búol oszuk, epedek.	Valék siralom tudatlan, Most siralom sebez, Bú gyötör, epeszt.
WalaSth vylagumtul Sydou fyodumtul ezez urumetuul.	Választ világumtuul – Zsidou, fyodumtuul Ézes ürümemtuul.	Választ világomtól Zsidó, fiamtól, Édes örömemtől.
O en e es urodu eggen yg fyodum Syrou aniath thekunched buabeleul kyniuhhad.	Ó én ézes urodum, Egyen így fyodum! Sirou anyá teküncsed, Búábeleül kinyuhhad!	Ó, én édes Uram, Egyetlen egy fiam, Síró anyát tekintsed, bújából kivonjad!

Részlet az Ómagyar Mária Siralomból (eredeti és mai nyelvezet szerint)